

Växjö
kommun

Elevhälsoplan Anpassad grundskola 3

Läsåret 2023-24

Innehåll

Inledning	3
Styrdokument som reglerar	3
Vision	3
Ansvar och ansvarsfördelning	4
Elevhälsans professioner	5
Elevhälsans medicinska insats	5
Elevhälsans psykologiska insats	5
Elevhälsans psykosociala insats	5
Elevhälsans specialpedagogiska insats	6
Vissa förvaltningsövergripande funktioner	6
Elevhälsans uppdrag och arbetssätt i Växjö kommun	7
Barnens bästa gäller i Växjö kommun	7
Elevhälsa	7
Arbetsgång för elevhälsoarbetet	9
Ledning och stimulans	9
Extra anpassningar och särskilt stöd	11
Elevhälsopyramiden	12
<i>Bilaga 1: Ärendegång lokalt elevhälsoarbete</i>	<i>15</i>
<i>Bilaga 2. Blankett för ärende till resursteamet</i>	<i>17</i>

Inledning

Denna elevhälsoplan utgår från gällande lagstiftning och den av Socialstyrelsen och Skolverket framtagna Vägledning för elevhälsan (rev. 2016). Elevhälsoplanen är skriven utifrån Växjö kommuns riktlinjer för elevhälsoplan som har som syfte att skapa likvärdighet inom utbildningsnämndens verksamheter så att barn och elever ges samma förutsättningar oavsett vilken kommunal enhet barnet eller eleven befinner sig på. Barn- och elevhälsans mål är att skapa inkluderande och tillgängliga lärmiljöer som möjliggör en ökad måloppfyllelse för alla barn och elever i Växjö kommuns skolor och förskolor.

Styrdokument som reglerar

Elevhälsan omfattas av flera regelverk som huvudmän, skolledare, skolpersonal och elevhälsan behöver förhålla sig till. Förutom skollagen och övriga styrdokument för skolan ska de som arbetar med elevhälsofrågor bland annat beakta hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), patientlagen (2014:821) patientsäkerhetslagen (2010:659), patientdatalagen (2008:355), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), personuppgiftslagen (1998:204), förvaltningslagen (1986:223) och arbetsmiljölagen (1977:1160). Både Skolverket och Socialstyrelsen publicerar föreskrifter och allmänna råd. Staten utövar även styrning genom tillsyn och inspektion. Skolinspektionen har tillsyn över elevhälsan utifrån skollagen. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har tillsynsansvaret över hälso- och sjukvården och dess personal. Skollagen fastställer förskolans och skolans uppdrag avseende barn och elevers utveckling mot målen i läroplanerna och på vilket sätt verksamheterna ska stödja barns och elevers utveckling. I detta arbete har barn- och elevhälsan en central roll.

Vision

Anpassad grundskola 3 har skrivit fram en vision som definierar vår syn på elevernas utbildning och lärande:

”Vi ska tillsammans främja alla elevers utveckling och lärande samt deras livslånga lust att lära. Varje enskild elev ska finna sin unika egenart och därigenom kunna delta i samhällslivet med sina bästa förutsättningar.”

Mot bakgrund av denna vision arbetar vi i Anpassad grundskola 3 utifrån tre centrala begrepp, *begriplighet*, *hanterbarhet* och *meningsfullhet* utifrån Aaron Antonovskys teori om KASAM (Känsla Av SAMmanhang).

Ansvar och ansvarsfördelning

Huvudmannen, det vill säga Utbildningsnämnden, har det övergripande ansvaret för att barn och elever i förskola och skola ges förutsättningar att nå de nationella målen samt att det finns elevhälsa enligt skollagen.

Den största delen av barn – och elevhälsoarbetet genomförs i praktiken på enhetsnivå. **Rektor** har en central roll för att utveckla barn- och elevhälsan på sin skola. I samverkan med skolledningen ska elevhälsan stödja enskilda elever samt utveckla lärmiljöerna på enheterna. Skolledare har även möjlighet att involvera andra professioner i sin barn- och elevhälsa utifrån skolans behov. Rektor har ett särskilt ansvar för barn och elever i behov av särskilt stöd. Rektor ansvarar för att organisera, leda och samordna elevhälsoarbetet på enheten så att eleverna ges det stöd som deras individuella behov kräver. Varje enhet har en upprättad elevhälsoplan. I planen framgår hur personalen får stöd i sitt arbete av elevhälsoteamet, samt hur samverkan med andra instanser sker. Elevhälsoplanen följs upp och utvärderas årligen som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet för att identifiera utvecklingsområden inom elevhälsan.

I Växjö kommun är elevhälsan organiserad på central nivå och enhetsnivå. Det är Resurscentrum som leder och organiserar arbetet för den centrala elevhälsan och rektor för den på enhetsnivå.

Elevhälsans professioner

De professioner som enligt skollagen ska finnas inom elevhälsan är skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator samt speciallärare eller specialpedagog. Det är huvudmannen som i och med denna riktlinje avgör inriktningen på elevhälsans sammansättning i Växjö kommun.

Elevhälsans medicinska insats

Elevhälsans medicinska insats (EMI) utgörs av skolsköterska och skolläkare. Dessa medverkar i skolans elevvårdande, hälsofrämjande och förebyggande arbete. EMI i skolan har huvuduppgiften att erbjuda eleverna hälsobesök, vaccinationer, rådgivning och enklare sjukvårdsinsatser. Vid komplicerade frågeställningar kan EMI hänvisa eller remittera eleven vidare till lämplig instans inom Regionens hälso- och sjukvård.

Anpassad grundskola 3 på Ljungfälle och Teleborg Centrum har tillgång till skolsköterska med placering på respektive skola.

Elevhälsans psykologiska insats

Elevhälsans psykologiska insats utgörs av skolpsykolog. Skolpsykologen arbetar mot såväl individ, grupp som organisation. Skolpsykologens uppdrag är konsultation, handledning, utbildning, och rådgivning. Skolpsykologen kan i vissa fall utreda elever för vilka skolan har lyft en frågeställning med pedagogisk bakgrund gällande begåvning och/eller kognitiva förmågor. Vid behov remitteras eleven vidare till lämplig vårdgivare. Legitimerade psykologer i skolan arbetar under Hälso- och Sjukvårdslagen när de gör psykologiska utredningar.

Elevhälsans psykosociala insats

Elevhälsans psykosociala insats utgörs av skolkurator. Skolkurator arbetar utifrån en helhetssyn med fokus på elevens situation och relation till sin omgivning, familj och skola. Elev som behöver stöd av en vuxen och någon att prata med om exempelvis relationer, stress, mobbning, kriser, framtid, identitet, självkänsla och självförtroende kan vända sig till kuratorn. Skolkuratorn arbetar också med förebyggande och främjande insatser såsom t.ex. hälsofrämjande arbete med eleverna, handledning, skolans miljö och utbildning till skolpersonal.

Anpassad grundskola 3 på Ljungfälle och Teleborg Centrum har tillgång till skolkurator via den centrala elevhälsan, med placering på respektive skola.

Elevhälsans specialpedagogiska insats

Elevhälsans specialpedagogiska insats utgörs av speciallärare och specialpedagoger. De har fördjupad kunskap när det gäller barns och ungdomars utveckling och lärande liksom om specifika inlärningssvårigheter av olika slag.

Den specialpedagogiska insatsen på anpassad grundskola 3 benämns Resursteam och består i dagsläget av två specialpedagoger. Resursteamet arbetar i nära samarbete med övrig personal, elever och vårdnadshavare för att skapa goda lärmiljöer och säkerställa att eleverna får det stöd de behöver under hela skoldagen. Arbetet är framför allt främjande och förebyggande, men även åtgärdande. Det finns även en centralt organiserad specialpedagogisk insats som kan bistå med spetskompetens i specifika frågor.

För att bli behörig att undervisa i anpassad grundskola krävs förutom en lärar- eller förskollärarytbildning även en speciallärarytbildning med specialisering intellektuell funktionsnedsättning. På anpassad grundskola 3 på Ljungfälle och Teleborg Centrum är endast ett fåtal av lärarna utbildade speciallärare och/eller specialpedagoger.

Vissa förvaltningsövergripande funktioner

Utbildningsnämnden har beslutat att komplettera barn- och elevhälsan med vissa förvaltningsövergripande funktioner. Dessa är synpedagog, hörselpedagog och logoped. Anpassad grundskola har inte tillgång till logoped eftersom elever med behov av logopedinsats har tillgång till det via barn- och ungdomshabiliteringen.

Elevhälsans uppdrag och arbetssätt i Växjö kommun

Innan barnen börjar i skolan ansvarar Region Kronoberg för hälsoarbetet, och när de börjar i förskoleklass träder elevhälsan in. Elevhälsan arbetar främst hälsofrämjande och förebyggande.

Barnens bästa gäller i Växjö kommun

Växjö kommun bedriver ett långsiktigt arbete med tidiga insatser. Särskilt fokus ligger på samverkan mellan förskola och skola, socialtjänsten, hälso- och sjukvården i Region Kronoberg samt andra relevanta aktörer. Kommunens arbete utvecklas med inspiration från den så kallade Skottlandsmodellen. Modellen har framgångsrikt förebyggt utanförskap med hjälp av tidiga insatser i samarbete mellan olika myndigheter i Skottland. Syftet med modellen är att identifiera barn i behov av tidiga insatser och att utveckla en beredskap för att identifiera och förebygga svårigheter för barn och familj. Detta förhållningsätt ska genomsyra alla enheter inom utbildningsförvaltningen. Stöd i arbetet ges av barn- och elevhälsan på alla nivåer

Elevhälsa

Som stöd för elevens utveckling mot god måluppfyllelse och som stöd i ett hälsofrämjande arbete finns en samlad elevhälsa för elever i den obligatoriska skolan och i gymnasiet. Elevhälsan arbetar hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande på tre nivåer; organisation, grupp och individ. Det generella arbetet utgår från organisation och grupp. Det hälsofrämjande förhållningssättet, ett salutogent perspektiv, är utgångspunkten i arbetet och syftar till att stärka och bibehålla det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet samt utveckla individens delaktighet och tilltro till den egna förmågan. Det salutogena perspektivet fokuserar på faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa.

Utöver att förebygga ohälsa och främja elevernas lärande, utveckling och hälsa ingår i elevhälsans generellt riktade arbete att förebygga inlärningssvårigheter och bidra till att skapa miljöer som främjar lärande, utveckling och hälsa.

På individnivå arbetar elevhälsan med att

- stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- undanröja hinder för lärande, utveckling och hälsa
- uppmärksamma och på rektorns uppdrag utreda orsaker till inlärningsproblem
- uppmärksamma och utreda orsaker till ohälsa
- bidra med åtgärder och anpassning för varje enskild elev i behov av särskilt stöd.

Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. (SFS 2010:800)

Arbetsgång för elevhälsoarbetet

Det är varje medarbetares ansvar att uppmärksamma om en elev har behov av stöd för att nå sin optimala utveckling. Allt elevhälsoarbete startar i den verksamhet som eleven befinner sig i. När en elev behöver extra anpassningar eller särskilt stöd i ett ämne eller ämnesområde ska skolan ta ett helhetsgrepp och involvera elev, vårdnadshavare, pedagoger, skolledare och elevhälsan.

Ledning och stimulans

Av skollagen framgår att alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska även ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Det är viktigt att rektorn tar tillvara den specialpedagogiska kompetensen och den samlade elevhälsans kompetens i ett tidigt skede för att stödja lärarnas arbete med att ge alla elever den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och för att undanröja hinder i olika lärmiljöer. För alla elever på anpassad grundskola 3 görs en pedagogisk kartläggning som revideras årligen.

Vid planeringen av undervisningen behöver läraren väga in hur undervisningen ska anpassas i förhållande till elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande för att samtliga elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Varje elev behöver vara trygg med svaren på följande frågor:

- Var ska jag vara?
- Vem ska jag vara med?
- Vad ska jag göra?
- Vad ska jag lära?
- Hur ska jag göra?
- När ska jag göra det?
- Hur länge ska jag göra det?
- Vad ska jag göra sen?
- Varför ska jag göra det?

Anpassad grundskola 3 har utifrån frågorna ovan arbetat fram en gemensam lektions- och aktivitetsstruktur, som kompletterar den dagsstruktur som finns i alla klassrum, och som tillsammans ger svar på dessa frågor. Strukturerna används under hela elevens skoldag, både under skoltid och fritidstid för att eleven ska finna trygghet i strukturen. Både lärarna och elevassistenterna arbetar medvetet med tydliggörande pedagogik för

att göra skoldagen begriplig, hanterbar och meningsfull för eleven. Alla elever på Anpassad grundskola 3 ska inom ramen för den ordinarie undervisningen **erbjudas**:

- En egen arbetsplats utformad utifrån elevens individuella behov.
- Ett individuellt schema över dagen, eller delar av dagen, utifrån elevens behov. Tänk på att eleven ska få svar på de sju frågorna och att det ska en medvetenhet kring elevernas behov av aktivitet och pauser för att bibehålla energibalanser under hela dagen.
- Stimulireducerad lärmiljö
- Stöd i den fysiska lärmiljön att eleverna kan röra sig självständigt i rummet/ på skolan
- Relationsskapande (tillhörighet)
- Motivation och engagemang utifrån elevens intressen och erfarenheter.
- Instruerande arbetsordningar, mallar/ledstänger och strukturstöd i undervisningen som avlastar elevens exekutiva och kognitiva funktioner.
- Alternativa och kompletterande kommunikationsstöd utarbetade utifrån elevens individuella behov.
- Assisterande teknik
- Arbetar med prosociala normer. Arbeta aktivt med socialt samspel.
- Sociala berättelser, seriesamtal, ritprat
- vägledande trivselregler
- Tidshjälpmedel

På anpassad grundskola 3 arbetar vi utifrån delaktighetsmodellen för att stödja elevers rätt till delaktighet i skolan. Att uppleva och känna delaktighet är en förutsättning för lärande och utveckling. I ett led att utveckla elevernas delaktighet i undervisningens utformning har verksamheten arbetat fram en pedagogisk planeringsmall där eleverna görs delaktiga i arbetsformer, bedömningsformer samt utvärdering av arbetsområdet.

Relationen mellan den vuxna i klassrummet och eleven är avgörande för elevens lärande. På anpassad grundskola 3 ser vi det därmed som viktigt att arbeta aktivt med relationskompetens genom aktivt pedagogiskt ledarskap. De vuxna har höga förväntningar på eleverna och ger eleverna stöd att utvecklas genom att anpassa stöd och kravnivå utifrån elevens behov. Eleven ska möta undervisningen i sin proximala zon för utveckling utifrån Vygotskijs utvecklingsteori. Därmed differentieras undervisningen för att möta alla elevers olikheter. Skoldagen ska planeras för att bli begriplig, hanterbar och meningsfull så att eleven känner att det finns ett sammanhang, utifrån Antonovskys teori KASAM. I arbetet använder sig lärarna av formativ bedömning, eller bedömning för lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det är insatsernas omfattning och varaktighet som skiljer **särskilt stöd** från sådant stöd som ges i form av **extra anpassningar**. Stöd i form av extra anpassningar blir aktuellt när den ledning och stimulans som beskrivs ovan inte är tillräcklig för att undervisningen ska bli tillgänglig för eleven. Det handlar ofta om intensifierade varianter av den ledning och stimulans som eleverna alltid har tillgång till, som till exempel behov av en extra stimulerad fysisk lärmiljö, individanpassat kommunikationsstöd, eller habiliteringshjälpmedel. Det måste inte fattas några formella beslut för extra

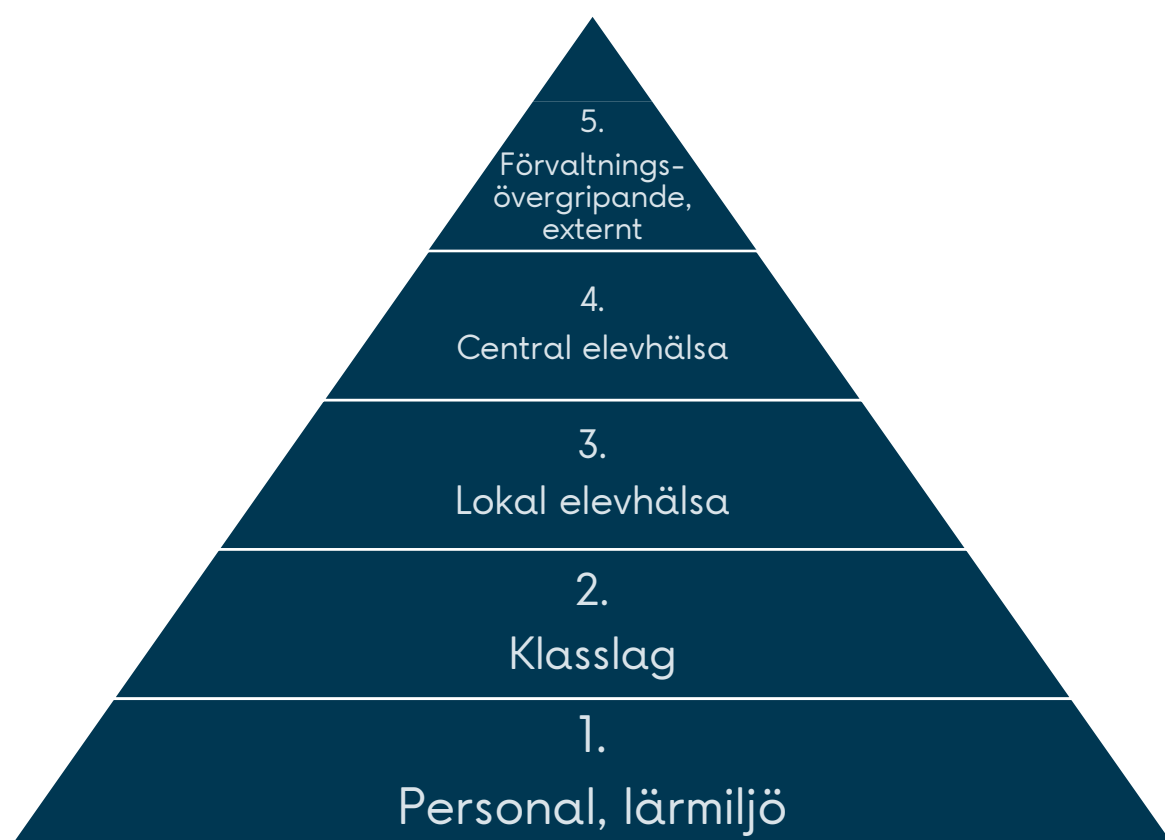
anpassningar, men de ska dokumenteras i den pedagogiska kartläggningen som finns för alla elever på anpassad grundskola 3 och som uppdateras varje år. Extra anpassningar ska inte skrivas in i eventuella åtgärdsprogram.

Rätten till särskilt stöd är kopplad till rätten att nå kunskapskraven och då stöd i form av extra anpassningar inte räcker, eller att eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Särskilt stöd är insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte går att göra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Ett beslut om särskilt stöd föregås av en utredning. Särskilt stöd dokumenteras i ett åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammet ska godkännas av vårdnadshavare och är överklagningsbart.

Elevhälsopyramiden

För att förtydliga skolans insatser och roller i samverkan med elevhälsoarbetet används nedanstående modell.

Modellen fungerar stegvis, först vid utebliven effekt av de insatta åtgärderna utreds behovet vidare uppåt i pyramiden.

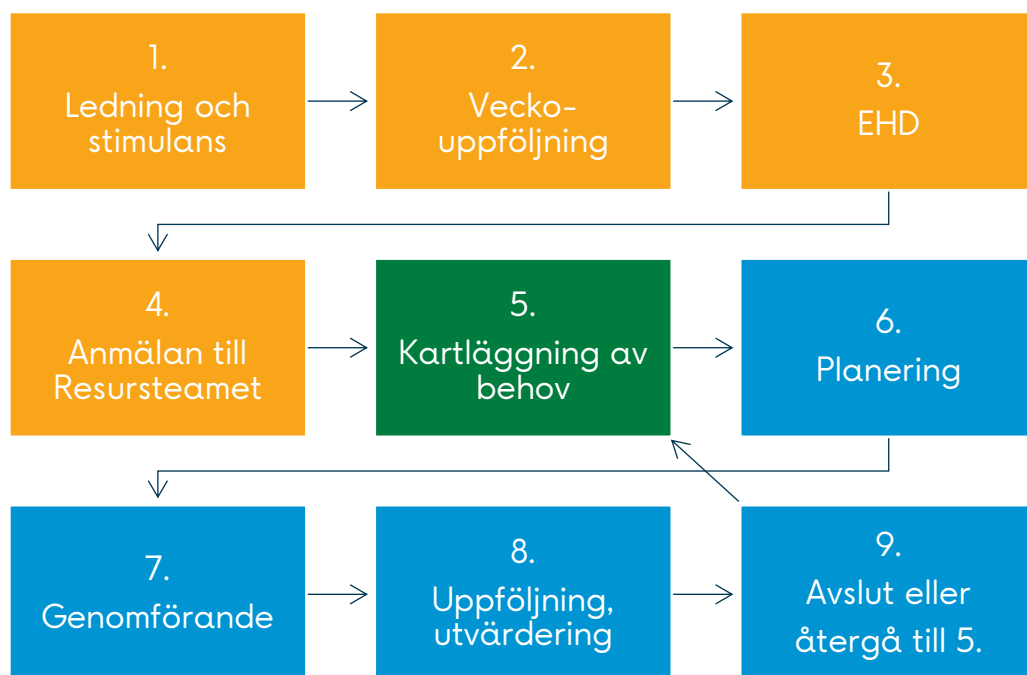

1. All personal ansvarar för att försäkra att eleverna får den ledning och stimulans som beskrivs i föregående avsnitt. Varje läsår uppdateras elevernas pedagogiska kartläggningar.
Personalen ska uppmärksamma tecken på att en elev riskerar att inte kunna nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, eller om det finns något annat i elevens lärmiljö som försvårar skolsituationen. Undervisande lärare har huvudansvaret. Lärarens bedömning av en elevs utveckling utifrån läroplanen utgår från lärarens bedömning av undervisningens tillgänglighet och elevens förmågor och resultat. Läraren tar först och främst reda på hur undervisningen har mött elevens behov. När fungerar undervisningen? När fungerar den inte? Varför? Är lärmiljön pedagogiskt, socialt och fysiskt tillgänglig för eleven? För att förstå varför eleven har svårt att nå kunskapskraven utgår läraren ifrån en samlad bedömning av elevens kunskapsutveckling. Elevhälsan kan bidra till helhetsbilden och ha en förebyggande och rådgivande roll. En del av det arbetet sker under EHD (elevhälsodialog) som den lokala elevhälsan ansvarar för. Varje klasslag har fyra EHD varje läsår.
2. **Klasslaget** består av den eller de lärare och elevassistenter som arbetar dagligen i en klassammansättning. De utgör för varandra ett stöd i att anpassa stödinsatserna ytterligare efter elevens behov eller ge förslag på alternativa extra anpassningar. Mellan varje EHD sker ett uppföljande arbete i klasslagen med stöd från den lokala elevhälsan. Klasslagen träffas en och en halv timme varje vecka. På klasslagstiden kan det beslutas att extra anpassningar behöver intensifieras och klasslaget kan vid behov skicka in ett ärende till Resursteam (se bilaga 2). Om det uppmärksammas att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska lärare eller elevassistenter anmäla det till Resursteamet enligt rutinerna som framskrivs i bilaga 1. Resursteamet lyfter ärendet under samordningsmöte med ledningen och rektor ansvarar för att barnets eller elevens behov utreds skyndsamt och att detta sker i samråd med elevhälsan.
3. **Elevhälsoteamet**, som leds av rektor, följer de rutiner som finns framskrivna i enhetens elevhälsoplan. Varje vecka träffas ledning och resursteam under ett samordningsmöte där det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet lyfts och diskuteras. Sex gånger per läsår deltar även andra professioner från elevhälsan, så som specialpedagog, skolpsykolog, skolsköterskor och kuratorer, utifrån enhetens behov.

4. **Central elevhälsa.** Behov som i första hand inte kan lösas på enheten ska av resursteamet, på uppdrag av rektorn, lyftas till den centrala elevhälsan. Verksamhetschefen för elevhälsan ska kunna tillgodose en snabb fördelning av uppdrag och utredningar till någon av de centrala kompetenserna, enligt de rutiner som finns framskrivna för den centrala elevhälsan.
5. Skolledare kan i samråd med verksamhetschef för resurscentrum besluta att en ansökan om **förvaltningsövergripande insatser** ska göras och även initiera kontakt med **externa aktörer**. Förvaltningsövergripande insatser i Växjö kommun som finns i tillgängliga för anpassad grundskola är:
 - **Hörselpedagog** som arbetar förvaltningsövergripande. Hörselpedagogen samordnar skolstart för elever med svår hörselnedsättning och samverkar med hörsel- och dövenheten på Region Kronoberg. Hörselpedagogen bistår rektor i mottagandet av elev med svår hörselnedsättning så att de anpassningar som eleven har behov av kan identifieras och möjliggöras.
 - **Synpedagog** som arbetar förvaltningsövergripande och samordnar skolstart för elever med svår synnedsättning eller blindhet. Synpedagogen samverkar med Syncentralen på Region Kronoberg och bistår rektor i mottagandet av elev med svår synnedsättning eller blindhet så att de anpassningar som eleven har behov av kan identifieras och möjliggöras.

Ibland är det viktigt att bjuda in **externa kontakter** till nätverksmöten eller SIP (samordnad individuell plan) för att samordna insatser kring en elev. De externa kontakter som kan bli aktuella är exempelvis barn- och ungdomshabiliteringen, barn- och ungdomspsykiatri, arbete- och välfärd, hälso- och sjukvård.

Bilaga 1: Ärendegång lokalt elevhälsoarbete

1. Elevhälsa börjar i klassrummet! Det första steget är därför att se över ledning och stimulans utifrån Elevhälsoplanens beskrivning.
2. Klasslaget diskuterar eventuella elevhälsoärenden på klasslagsmötet utifrån veckouppföljningen. Behöver stödet inom ledning- och stimulans intensifieras eller justeras eller krävs extra anpassningar inom ramarna för den ordinarie undervisningen? Extra anpassningar ska i så fall dokumenteras i den pedagogiska kartläggningen.
3. Klasslagen har fyra EHD varje läsår. I ett kollegialt lärande tillsammans med representanter från praktisk-estetiska samt den lokala elevhälsan lyfts, reflekteras, fördjupas och planeras ärenden på grupp- eller individnivå, som upplevs utmanande. Mellan EHD genomförs uppföljningar i klasslagen utifrån ett spindeldokument, med stöd av Resursteamet.

4. När klasslagen behöver stöd i elevhälsoarbetet gör de en anmälan till Resursteamet utifrån blanketten i Bilaga 2.
5. Utifrån anmälan, samt beroende av ärendets karaktär, genomför Resursteamet en kartläggning av behov av insats. Det kan ske i form av observationer, pedagogisk utredning med stöd av SEP (skola-elev-plan), insamlande av information, inläsning av elevdokumentation etcetera
6. Klasslaget planerar, med stöd av den lokala elevhälsan, de insatser som ska genomföras utifrån kartläggningen.
7. Klasslaget genomför, med stöd av den lokala elevhälsan, de insatser som planerats.
8. Insatserna följs upp och utvärderas
9. Utvärderingen kan leda till att ärendet avslutas eftersom insatserna fungerar väl, eller i motsatta fallet återgå till en ny kartläggning enligt punkt 5.

Bilaga 2. Blankett för ärende till resursteamet

	
Ansökan till Resursteamet anpassad grundskola 3	
Ifyller av pedagog	
Elever/Grupp:	Skola, klass:
Pedagog	Kontaktuppgift pedagog:
Datum för ansökan:	
Orsak till ansökan:	
Tidigare insatser och anpassningar:	
	
Ifyller av resursteamet:	
Mottagen den:	Ansvarig för insatsen:
Planerade insatser:	
Sammanfattning av genomförda insatser:	
Avslutad den: (datum)	Underskrift: